

СТАНОВИЩЕ

на докт. д-р Маруся Василева Станчева – Линкова,
член на научно жури за придобиване на образователна и научна степен „доктор“
по докторска програма „Икономика и управление (Аграрна икономика)“
в СА „Д. А. Ценов“ – Свищов

Изготвил становището: доц. д-р Маруся Василева Станчева – Линкова, член на научно жури, съгласно заповед № 881/25.09.2018 г. на Ректора на СА „Д. А. Ценов“ – Свищов

Автор на дисертационния труд: Михаил Билев Петков, докторант на самостоятелна подготовка по докторска програма „Икономика и управление (Аграрна икономика)“ в катедра „Аграрна икономика“, СА „Д. А. Ценов“-Свищов

Тема на дисертационния труд: „Състояние и проблеми на функционирането и развитието на кооперациите в земеделието“

I. Общо представяне на дисертационния труд:

1. предмет на изследване

В дисертационния труд подходящо са дефинирани изследователската теза, целта, задачите, предметът и обектът на изследване. Предмет на изследване са земеделските кооперации, членове на РСЗК „Дунав-2000“-Свищов. Осъщественото изследване потвърждава изследователската теза, че за оцеляването и развитието на функционираните земеделски кооперации в България е необходимо вътрешно преструктуриране – пазарна ориентация на бизнеса, закриване на нерентабилните дейности, избор на организационна кооперативна форма в зависимост от оптималното оползотворяване на разполагаемите производствени фактори. Такова вътрешно-организационно преструктуриране се осъществява в немалка част от земеделските кооперации, които разполагат с административен, производствен и финансов капацитет.

2. обем и структура

Представеният дисертационен труд е в обем от 168 страници, структурирани в три глави, въведение и заключение, със 17 фигури и 15 таблици. Предложената структура на разработката е логически издържана и позволява задълбочено анализиране на съсъгоянието и проблемите на земеделските кооперации и ранжиране на съществуващите модели за тяхното развитие. Налице с дисбаланс между отделните глави (I глава 40 с., II глава 63, III глава 48 с.) и параграфи (1.1. – 9 с., 1.2. – 9 с., 1.3. – 6 с., 1.4. – 9 с., 1.5. – 11 с.; 2.1. – 26 с., 2.2. – 16 с., 2.3. – 10 с., 2.4. – 14 с.; 3.1. – 4 с., 3.2. – 10 с., 3.3. – 16 с., 3.4. – 10 с., 3.5. – 7 с., 3.6. – 6 с.). Би било по-целесъобразно т. 2.2. и 2.3., които характеризират международното

кооперативно движение, да се включат към I глава, а т. 1.1.. която разглежда ролята на земеделието в България и мястото на кооперациите в него да се включи към II глава.

3. литература

Посочени са 100 литературни източника, от които 83 български, 10 чуждестранни и 7 интернет източници. В разработката коректно са използвани литературните източници като се демонстрира яснота и аргументираност на авторовите идеи.

II. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд.

1. преценка на актуалността и разработеността на изследвания в дисертацията научен проблем

В дисертационния труд се изследват актуални проблеми на функционирането и развитието на кооперациите в българското селско стопанство. Проучени са редица научни публикации, в които се защитава мнението, че са създадени достатъчно нормативни предпоставки в конкретните агрокологични райони на страната да се прилагат разнообразни форми на производствено коопериране, косто не се потвърждава на практика. По този начин се аргументира актуалността и необходимостта от допълнителни изследвания на състоянието и проблемите на земеделските коопериации в отделните райони на страната и ранжиране на съществуващите модели за тяхното развитие (по данни от годишните финансови отчети на членовете на РСЗК „Дунав-2000“-Свищов).

2. мнение за езика, обема и инструментариума на дисертационния труд

В дисертационния труд е използван научен стил на изразяване, показващ добрата теоретична и практическа подготовка на докторанта по изследвания проблем. В разработката има неизползвани възможности за илюстративно представяне на тенденции, особености, съпоставки и сравнения чрез допълнителни схеми, графики и таблици.

За преструктурирането на малките и средните организационни структури, които преобладават в агробизнеса, в разработката е предложена подходяща методологична последователност, която е апробирана в ППК „Старт-93“ - с. Карамашово и позволява ефективно комбиниране на вътрешно организационни управленски подходи и методи и използване на външни експерти от СА „Д. А. Ценов“-Свищов за анализиране и прогнозиране на резултатите от тяхното прилагане.

3. мнение доколко авторефератът отразява точно и пълно труда

Авторефератът напълно и точно отговаря на структурата и съдържанието на дисертационния труд.

III. Научни и научно-приложени приноси на дисертационния труд.

Научно-приложните приноси на дисертационния труд правилно са отразени в справката за приносите и имат теоретичен и практико-приложен характер. Обогатени са теоретичните постановки, свързани с кооперативната организационна форма, като кооперативният бизнес-модел се разграничава от фирмения не само по икономически, а и

по социални критерии и показатели. На основата на критичен анализ се аргументира необходимостта от търсене на нови форми и системи за организиране структурата на управление в тях. Характеризирани са основните етапи в развитието на земеделските кооперации в България, като са очертани основните проблеми при функционирането им в съвременните условия. Очертани са основните стъпки за адекватно вътрешно преструктуриране на земеделските кооперации и е разработена методика за неговото осъществяване в организацията от агробизнеса, която включва оценка, анализ и прогнозиране на резултатите от вътрешно фирмени управленски решения с помощта на външни експерти. Методиката за осъществяване на вътрешно преструктуриране е апробирана в НПК „Старт-93“ – с. Караманово.

Научно-приложните приноси на дисертационния труд са популяризиращи в публикациите на докторанта и презентирани на научни форуми.

IV. Въпроси по дисертационния труд.

1. Какви са въздействията на ОСП на ЕС върху кооперативната система в българското селско стопанство?
2. Как ще коментирате драстичното намаляване броя на земеделските кооперации на национално и европейско ниво?

V. Обобщена оценка на дисертационния труд и заключение.

Представеният дисертационен труд има завършеност и качества на задълбочено научно изследване на актуален проблем относно функционирането и развитието на кооперациите в българското селско стопанство. Разработката отговаря на изискванията за придобиване на образователно-научна степен „Доктор“. На основата на горепосоченото, давам положителна оценка на дисертационния труд и предлагам присъждане на образователно-научна степен „Доктор“ по докторска програма „Икономика и управление (Аграрна икономика)“ на Михаил Билев Петков.

Дата: 31.10.2018 г.

Изготвил становището:

(докт. д-р Маруся Линнова)